

Helsingin yliopisto

LOKIKIRJANI

Opas erikoislääkärikoulutuksen ja yleislääketieteen
erityiskoulutuksen (YEK) yhdeksän kuukauden
terveyskeskusjaksoa varten

Lokikirja löytyy Yleislääketieteen ja perusterveydenhuollon osaston sivuilta
<https://www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/yleislaaketieteen-ja-perusterveydenhuollon-osasto>
sekä Moodlesta, <https://moodle.helsinki.fi/> > LOKIKIRJA YEK-vaiheen ja erikoislääkärikoulutuksen
terveyskeskusjaksolle (vaatii kirjautumisen HY:n käyttäjätunnuksilla)

Julkaistu 2017 (linkit päivitetty 1.10.2020)

Sisällysluettelo

ALKUSANAT	3
TERVEYSKESKUSJAKSO LÄÄKÄRIN AMMATILLISESSA JATKOKOULUTUKSESSA	4
Terveyskeskusjakson tavoitteet	4
Yleislääketieteen erityiskoulutus, YEK	5
• Yleislääketieteen erityiskoulutuksen vaatimukset	5
• Terveyskeskusjakson sisältö	5
Koulutuspaikat ja koulutuspaikoille asetetut kriteerit	6
KOULUTUSJAKSON SUUNNITTELU JA SEURANTA TERVEYSKESKUKSESSA	7
Terveyskeskusjakson kulku ja vaadittavat dokumentit	7
• Ohjaava arviointi	8
• Oppimisympäristön arviointi	8
Arvioinnin askelmerkit	9
Terveyskeskusjaksoni tavoitteet ja toteutuminen	10
YHTEYSTIETOJA/LINKKEJÄ	16
LIITTEET	
LIITE 1 SELVITYS AIKAISEMISTA KOULUTUSPAIKOISTA JA KOULUTUSKUUKAUSISTA	17
LIITE 2 OHJAAVAN LÄÄKÄRIN NIMEÄMINEN	18
LIITE 3 TERVEYSKESKUSJAKSON ALOITUSKESKUSTELUN RUNKO	19
LIITE 4 LOPPUKESKUSTELUN AIHEITA	20
LIITE 5 KOULUTUSTODISTUS	21
LIITE 6 VASTAANOTTOTAPAHTUMAN ARVIOINTILOMAKE	22

ALKUSANAT

Hyvä terveystieteiden keskuksessa kouluttautuva lääkäri

Väestön terveys riippuu olennaisesti perusterveydenhuollon ja ehkäisevän työn onnistumisesta. Osaava ja ammattitaitoinen terveystieteiden keskuksella on hyvin toimivan perusterveydenhuollon yksi edellytys.

Kaikkien erikoisalojen erikoislääkärikoulutukseen ja yleislääketieteen erityiskoulutukseen (YEK) sisältyy vähintään yhdeksän (9) kuukauden koulutusjakso terveystieteiden keskuksessa. Tässä lokikirjassa esitetään terveystieteiden keskuksen koulutukselliset tavoitteet sekä ne perusterveydenhuollon asiat, jotka jokaisen lääkärin tulisi tietää. Kaikkia näitä asiasisältöjä ei välttämättä pysty omaksumaan yhden koulutusjakson aikana. Koulutusjakson jälkeen lääkäriä tulee kuitenkin olla käsitys siitä, miten perusterveydenhuollossa toimitaan ja mitä siellä tehdään.

Lokikirja on tarkoitettu sekä kouluttautuvan lääkärin että hänen ohjaajansa avuksi. Tarkoituksena on auttaa jatko-opiskelijaa asettamaan itselleen osaamistavoitteita terveystieteiden keskukselle ja seuraamaan niiden saavuttamista. Lokikirjan käyttö on edellytys terveystieteiden keskuksen hyväksymiselle opintosuorituksiksi.

Lokikirja sisältää ohjeita ohjaavasta arvioinnista ja terveystieteiden keskuksen arvioinnista oppimisympäristönä. Lokikirjassa on lyhyesti tietoa myös yleislääketieteen erityiskoulutuksen muista osa-alueista ja muistilista dokumenteista, joita tarvitaan terveystieteiden keskuksen koulutuksen eri vaiheissa.

Lokikirja on suunniteltu kaikkien viiden lääkärikoulutusta antavan yliopiston yhteistyönä.

Koulutuksen aikana voidaan hyödyntää myös Nuorten Lääkärien Yhdistyksen (NLY) toimittamaa "Selviämisoapas nuorelle lääkärille" sekä "Ohjauksessa osaamista, oivallusta ja onnistumisen iloa – opas yleislääketieteeseen erikoistumiseen", jotka löytyvät sivulta <http://www.duodecim.fi/tuotteet-ja-palvelut/koulutus/julkaisut/>

Toivotamme Sinulle oppimisen ja työn iloa!

Keväällä 2017

Lokikirjan toimituskunta
Helsingin yliopiston yleislääketieteen ja perusterveydenhuollon osasto
Itä-Suomen yliopiston yleislääketieteen oppiala
Oulun yliopiston yleislääketieteen oppiala
Tampereen yliopiston yleislääketieteen oppiala
Turun yliopiston yleislääketieteen oppiala

TERVEYSKESKUSJAKSO LÄÄKÄRIN AMMATILLISESSA JATKOKOULUTUKSESSA

Kaikkien erikoisalojen erikoistumiskoulutukseen ja yleislääketieteen erityiskoulutukseen (YEK) kuuluu yhdeksän kuukauden terveystakeskusjakso. YEK:n palveluja on mahdollista hyödyntää useiden alojen erikoistumiskoulutuksessa. Molemmat koulutukset voi aloittaa samanaikaisesti.

Kouluttautuva tekee lääkärin työtä laillistettuna ammattihenkilönä työnantajan ohjeiden ja valvonnan alaisena, mutta vastaa itse toiminnastaan. Jatko-opiskelijana hänellä on oikeus saada ohjausta työssään.

Terveystakeskusjakson suorittamista varten tulee olla voimassa oleva opinto-oikeus yleislääketieteen erityiskoulutukseen ja/tai johonkin erikoislääkärikoulutukseen

Yleislääketieteen erityiskoulutus on edellytys oikeudelle toimia yleislääkärinä sosiaaliturvajärjestelmän piirissä Euroopan Unionin muissa jäsenvaltioissa kuin Suomessa

Hakemuslomake yleislääketieteen erityiskoulutukseen rekisteröitymistä varten:

- www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/ammattillinen-jatkokoulutus/yleislaaketieteen-erityiskoulutus

Erikoislääkärikoulutuksen opiskelijavalinta

- <https://www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/ammattillinen-jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/erikoistu-maailman-parhaaksi>

Terveystakeskusjakson tavoitteet

Jakson jälkeen jatko-opiskelija

- osaa toimia vastaanottotilanteessa ja on oppinut ajankäytön hallintaa
- osaa laatia kokonaisvaltaisen hoitosuunnitelman
- ymmärtää vuorovaikutuksen merkityksen potilaan kohtaamisessa
- tunnistaa perusterveydenhuollolle ominaisia diagnostisia strategioita sekä keskeisiä tutkimus- ja hoitomahdollisuuksia
- tuntee keskeisten kansanterveysongelmien ehkäisy- ja hoitokeinoja
- tunnistaa oman osaamisensa rajat
- kykenee käyttämään tietolähteitä hoitopäätösten tukena
- osaa toimia tiimin jäsenenä
- kykenee ottamaan vastuun päätöksistään, tunnistaa hoitopäätösten vaikutuksia, kustannuksia ja muita seurauksia
- tunnistaa kuntoutuksen osaksi hoitoa
- tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden toimintaa ja hoidon porrastusta
- ymmärtää perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimen yhteistyön merkityksen

Yleislääketieteen erityiskoulutus, YEK

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen vaatimukset perustuvat EU-direktiiviin 2005/36/EY. Yksityiskohtaisempia ohjeita on STM:n asetuksessa 56/2015 ja yleislääketieteen erityiskoulutusta koskeissa yliopistosi yleisissä määräyksissä.

www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/ammattillinen-jatkokoulutus/yleislaaketieteen-erityiskoulutus

Koulutuksen kesto on kokopäiväisenä kolme vuotta. Suomessa perustutkinnon suorittaneilla kesto on käytännössä kaksi vuotta, koska koulutukseksi voidaan hyväksyä lääketieteen lisensiaatin tutkintoon liittyvästä käytännön opetuksesta yksi vuosi.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen vaatimukset

- Koulutuksesta vähintään yhdeksän (9) kuukautta tulee suorittaa lääkärin tehtävissä yliopiston hyväksymässä terveyskeskuksessa palvelussuhteessa kuntaan/kuntayhtymään ja vähintään kuusi (6) kuukautta sairaalapalvelua yliopiston hyväksymässä sairaalassa.
- Lopun palvelun 9 kk voi suorittaa sairaalassa tai terveyskeskuksessa.
Tästä palvelusta enintään kuusi (6) kuukautta voi tehdä myös muussa yliopiston hyväksymässä yleislääkärin tehtäviin suuntautuvassa terveydenhuollon laitoksessa tai yksikössä (esim. lääketieteellinen tutkimus). Myös varusmiespalvelua tai ulkomailta suoritettua palvelua voidaan hyväksyä sen sisällön mukaan.
- Koulututtavan lääkärin tulee osallistua säännöllisesti terveyskeskuksen ja sairaalan toimipaikkakoulutukseen sekä suorittaa terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään perehdyttävä vähintään 16 tunnin kurssimuotoinen koulutus.

Terveyskeskusjakson sisältö

- Terveyskeskuspalvelun tulee olla monipuolista.
- Muut palvelun sisältöä koskevat ajantasaiset pysyväismääräykset ovat luettavissa Opiskelijan ohjeissa, <https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/yleislaaketieteen-erityiskoulutus>.
- Palvelunsa aikana koulututtava toimii vastuullisena työntekijänä noudattaen niitä säädöksiä ja määräyksiä, joita tehtävistä on erikseen annettu. Koulututtavaa lääkäriä koskevat normaalit työ- ja päivystysjärjestelyt.

Jatko-opiskelijan osaamisen karttumista seuraa ja arvioi nimetty ohjaava lääkäri. Terveyskeskuksen koulutuksesta vastaavien ja ohjaavien lääkäreiden tulee kouluttautua tehtäväänsä yliopiston kanssa sovitulla tavalla. Terveyskeskusjakson aikana käytetään lokikirjaa, joka on tärkeä jatko-opiskelijan oppimista tukeva työkalu. Sen käyttämisestä huolehtii kouluttautuva.

Koulutuspaikat ja koulutuspaikoille asetetut kriteerit

Terveyskeskusjakso suoritetaan yliopiston koulutuspaikaksi hyväksymässä terveyskeskuksessa (koulutusterveyskeskus), joka täyttää seuraavat laatukriteerit:

- Terveyskeskuksessa on koulutuksesta vastaava lääkäri, joka nimeää kouluttautuvalla lääkärille henkilökohtaisen ohjaajan. Ohjaajan tulee olla palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään ja osallistua ohjaajakoulutukseen yliopiston edellyttämällä tavalla.
- Terveyskeskuspalvelun tulee sisältää vähintään kaksi tuntia viikossa ennalta suunniteltua henkilökohtaista ohjausta, josta osa voi olla ryhmäopetusta.
- Kouluttautuvalla tulee olla mahdollisuus päivittäiseen kokeneen lääkärin konsultointiin.
- Ohjauksen tukena käytetään lokikirjaa.
- Terveyskeskuskoulutuksessa on varmistettu riittävä osaaminen kunnan vastuulla olevan kansanterveystyön sekä kunnan perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimen yhteistyöstä.
- Terveyskeskuksessa työskentely sisältää keskeiset perusterveydenhuollon tehtävät.
- Terveyskeskuksessa järjestetään toimipaikkakoulutusta vuodessa vähintään 100 tuntia, josta osa tulee olla moniammatillista. Kouluttautuvan lääkärin tulee osallistua tähän koulutukseen.
- Kouluttautuvalla lääkärillä on mahdollisuus osallistua vähintään yksi päivä kuukaudessa toimipaikan ulkopuoliseen koulutukseen.

Valtion kunnalle maksama koulutuskorvaus

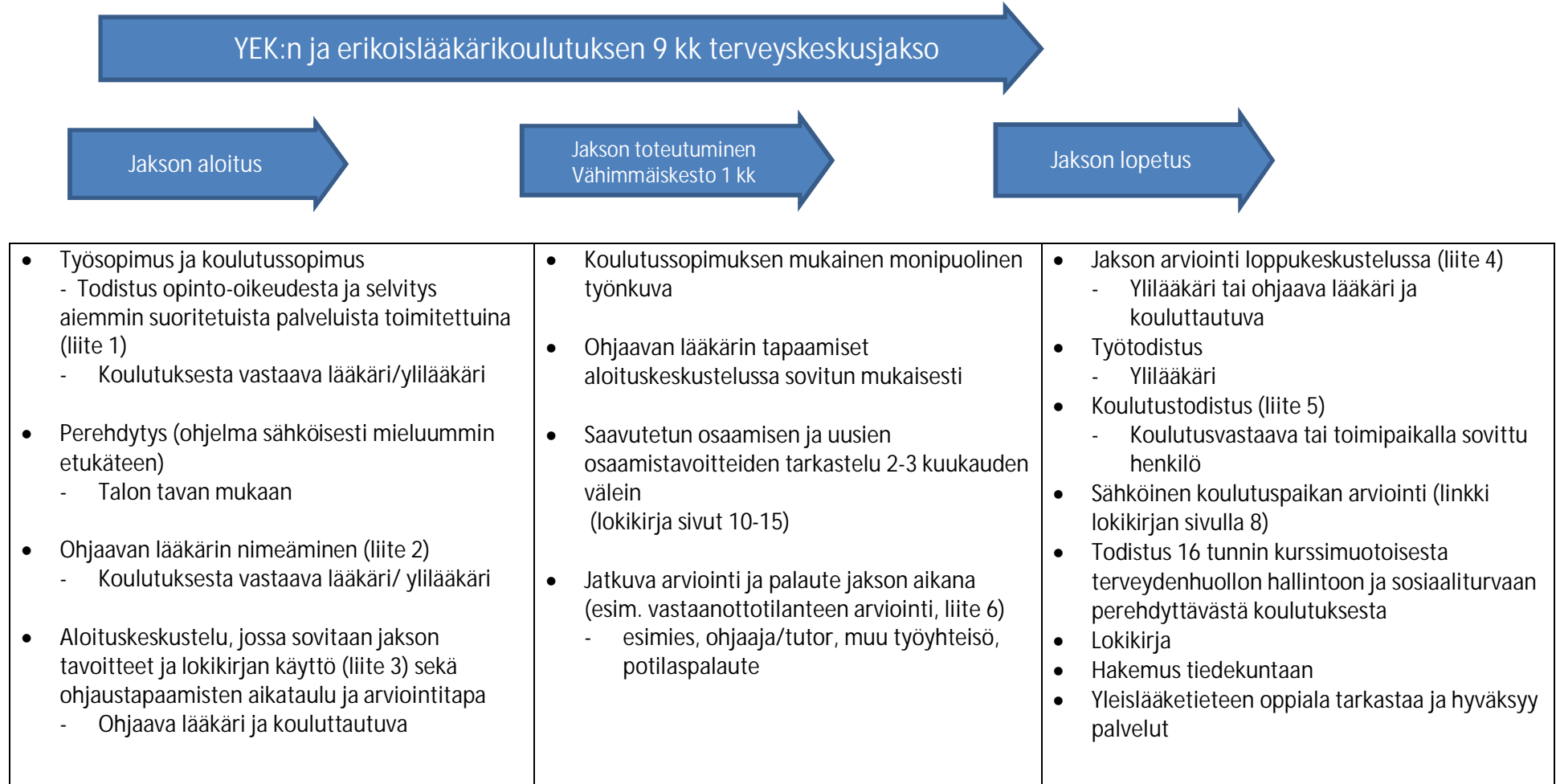
Kunnat voivat hakea koulutuskorvausta aluehallintovirastoilta (AVI) yleislääketieteen erityiskoulutukseen ja erikoistumiskoulutukseen liittyvästä yliopiston hyväksymän koulutusohjelman mukaisesta lääkäreiden koulutuksesta. Kyseessä on aikaisempi ns. EVO-koulutuskorvaus. Korvauksen edellytyksenä on vähintään kuukauden yhtämittainen koulutusjakso. Jatko-opiskelijan tulee olla kirjautuneena yliopistoon jatko-opiskelijaksi ja hänellä tulee olla koulutukseen kuuluvaa palveluaikaa jäljellä.

Palvelussuhde kuntaan

Ohjaajan tulee olla palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään (Laki terveydenhuoltolain 60 ja 65 §:n muuttamisesta 313/2011). Tämä koskee niitä lääkäreitä, jotka suorittavat terveyskeskusjaksoa erikoislääkärikoulutusta varten 1.8.2011 alkaen. Yleislääketieteen erityiskoulutuksessa terveyskeskusjaksoa suorittavan lääkärin tulee olla palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään vähintään yhdeksän kuukauden ajan. Tätä vaatimusta ei sovelleta niihin lääkäreihin, jotka ovat saaneet perusterveydenhuollon lisäkoulutusta koskevan opinto-oikeuden ennen 1.9.2010.

KOULUTUSJAKSON SUUNNITTELU JA SEURANTA TERVEYSKESKUKSESSA

Terveyskeskusjakson kulku ja vaadittavat dokumentit

Ohjaava arviointi

Arviointi ja palaute ovat keskeisiä oppimista ja osaamisen karttumista ohjaavia tekijöitä. Lokikirja sisältää työkaluja arviointiin ja palautteeseen. Perusterveydenhuollossa tarvitaan erityisesti työssä tapahtuvaa arviointia ja näkökulmaa kouluttautuvan suoriutumisesta käytännön työssä. Kouluttautuvan ja ohjaavan lääkärin on hyvä säännöllisesti arvioida kouluttautuvan taitoja ja suunnata kehittymistä osaamistavoitteiden mukaisesti. Arvioinnin sisällöstä ja ajankohdista sovitaan aloituskeskustelussa, jossa työskentelyjaksolle asetetaan tavoitteet.

Arviointitapoja voivat olla esimerkiksi

- kouluttautuvan toiminnan havainnointi/ vastaanoton seuraaminen
- potilaskertomusten ja potilastapausten analysointi yhdessä ohjaavan lääkärin ja muiden koulutettavien kanssa
- potilailta saatu palaute
- muun henkilöstön antama palaute
- vastaanotolta kertyvien toimintalukujen (käynnit, laboratoriotutkimukset, toimenpiteet, erilaiset läheteet) analysointi

Ohjaavan lääkärin kanssa käytävien keskustelujen tulee olla vastavuoroisia. Niiden tarkoituksena ei ole arvostella, vaan ohjata oppimista ja syventää osaamista. Myös kouluttautuva voi esittää toivomuksia ohjaajalle. Tärkeätä on, että arviointikeskusteluja käydään riittävän usein jakson aikana eikä ainoastaan sen lopussa. Keskustelu ohjaavan lääkärin kanssa auttaa työn hallinnassa ja helpottaa itsearviointia.

Oppimisympäristön arviointi

Kouluttautuvan työskentely- ja oppimisolosuhteiden tulee täyttää koulutusterveyskeskukselle ja -sairaalalle asetetut kriteerit. Jatko-opiskelijan tulee arvioida näitä oppimisympäristöön liittyviä asioita jokaisen vähintään kolmen kuukauden mittaisen terveyskeskusjakson lopulla täyttämällä arviointilomake osoitteessa:

<https://link.webpolsurveys.com/S/80B92237FD6745FD>

Yliopistot ja sairaanhoitopiirien perusterveydenhuollon ja yleislääketieteen yksiköt käyttävät arviointitietoja lääkärikoulutuksen kehittämiseen yhdessä terveyskeskusten kanssa.

Jotta terveyskeskus saisi myös välitöntä palautetta oppimisympäristöstään ja ohjaustoiminnastaan, kouluttautuva sopii loppukeskustelun terveyskeskuksen koulutuksesta vastaavan lääkärin tai ohjaajan kanssa. Loppukeskustelussa voi käyttää lokikirjassa ehdotettua runkoa (liite 4), joka mukailee edellä mainitun arviointilomakkeen sisältöä.

Arvioinnin askelmerkit

Aloituskeskustelu (kirjaaminen)

Osallistujien kolmikanta: koulutuksesta vastaava lääkäri/ylilääkäri, ohjaava lääkäri ja koulututtava.
Ohjaavan lääkärin nimeäminen (liite 2).
Opinto-oikeustodistus
Aikaisemmat koulutuspaikat (liite 1).
Kartoitetaan ohjattavan tarpeet, tavoitteet, toiveet sekä voimavarat ja kirjataan nämä muistiin (liite 3).
Kerrotaan työnantajan toiveet ja tavoitteet työskentelyn suhteen

Väliarvio 1-2 kk

Arvioinnin sisältö: käytännön sujuvuus, työn hallinta, palkkiot, tilastointi, konsultaatiotuen riittävyys.
Keskustelu työyhteisöltä saadusta palautteesta.
Ohjattavan palaute perehdytyksestä ja "fiilikset".
Terveyskeskuksessa kummastuttavien asioiden läpikäynti ja niistä nousevat kehitysiedat.

Väliarvio 3-4 kk

Arviointi työskentelystä 1: erityisesti potilastyö, vuorovaikutus, työn rajaaminen, epävarmuuden hallinta.
Vastaanottotapahtuman arviointi (Liite 6).
Potilaspalautteet
Lokikirjan hyödyntäminen
Aloituskeskustelun tavoitteiden arviointi ja heikoiksi koettujen alueiden vahvistussuunnitelma.

Väliarvio 6-7 kk

Arviointi työskentelystä 2: yleislääkäritasoisen osaamisen arviointi.
Palaute muilta työntekijöiltä ja ohjattavalta itseltään.
Vastaanoton seuranta: yleislääkärin työn sisältö, esim. monisairas potilas, WONCA-puu.
Tavoitteiden arviointi
Muille erikoisaloille erikoistuvat: tk:n ja tulevan erikoisalan välinen yhteistyö, hoidon jatkuvuus, hoitopolut.

Loppukeskustelu

Osallistujien kolmikanta: koulutuksesta vastaava lääkäri/ylilääkäri, ohjaava lääkäri, koulututtava lääkäri (Liite 4).
Koulutustodistus ja työ-/palvelutodistus
Oppimisympäristön arviointi (webropol/ e-lomake)
Tavoitteiden toteutumisen arviointi ja jakson kehittämisehdotukset
Uran jatkon hahmottelu

Terveyskeskusjaksoni tavoitteet ja toteutuminen

Oheisessa taulukossa on kokonaisuuksia, jotka kuuluvat terveyskeskuslääkärin työhön. Eri terveysasemilla lääkärin työnkuva voi olla hyvinkin erilainen. Ei ole tarkoitus, että kaikkea tulisi osata tai oppia kerralla. Mieti mitkä näistä osa-alueista ovat sinulle tärkeitä, ja miten voisit niissä kehittyä. Pohdi ja arvioi osaamistasi säännöllisesti.

Yleislääkärin työnkuva

Ymmärrän valikoitumattomien potilaiden merkityksen diagnostiikassa ja työnhallinnassa. Kaikille potilaan ongelmille ei voi eikä tarvitse löytää diagnoosia.

Ymmärrän potilaslähtöisen työtteen: potilas-lääkärisuhteen merkitys, hoitosuhteen jatkuvuus, tiimi/moniammatillinen yhteistyö.

Tavalliset taudit ovat tavallisia.

Huolehdin omasta jaksamisestani.

	Asiat jotka jo sujuvat	Kehittymiskohteet	Keinot kehittymiseen
Tavoitteet käytännössä Koulutusjaksoni tulee olla monipuolinen, katso liite 5. koulutustodistus. Jakson aikana opin työnhallintaa ja päätöksentekoa. Olen tietoinen toimintani aiheuttamista kustannuksista.			
KANSANSAIRAUKSIEN EHKÄISY, HOITO JA SEURANTA Valtimotautien riskitekijät ja kokonaisriskin arviointi, verenpainetauti, sepelvaltimotauti, sydämen vajaatoiminta, eteisvärinä, aivovaltimotauti, perifeerinen valtimotauti, diabetes, lihavuus, krooninen munuaissairaus, astma, keuhkohtaumatauti, degeneratiiviset ja tulehdukselliset nivelsairaudet, depressio, syöpätautien seuranta.			

<p>PITKÄAIKAIS- JA MONISAIRAIDEN POTILAIDEN HOITO</p> <p>Fyysisen ja psyykkisen kokonaisuuden hoito, lääkityksen arviointi, lääkelistan ylläpito, lääkeaineinteraktiot, tutkimusten järkevä käyttö. Moniammatillisen hoitosuunnitelman teko, hoidon koordinoituvastuu yleislääkärillä. Moniongelmaisuus, terveyspalveluita paljon käyttävien tunnistaminen.</p>			
<p>PÄIVYSTYSMUOTOINEN VASTAANOTTO</p> <p>Elvytys. Triage, keskittyminen olennaisiin asioihin. Potilaan tilanteen selvittely ja hoito, tarvittavan jatkohoidon järjestäminen.</p>			
<p>MIELENTERVEYSPOTILAAN HOITO</p> <p>Tahdosta riippumattomaan hoitoon toimittaminen, itsemurhariskin arvioiminen ja akuuttia psykiatrista hoitoa tarvitsevien tunnistaminen. Diagnosointi ja hoito: komplisoitumaton depressio, paniikkihäiriö, sosiaalinen fobia ja yleistynyt ahdistuneisuushäiriö, työuupumus ja unihäiriö. Perusterveydenhuollon ja julkisen psykiatrisen erikoissairaanhoidon työnjaon ymmärtäminen.</p>			
<p>PÄIHDEPOTILAAN HOITO</p> <p>Riippuvuuden varhaistunnistaminen, audit, mini-interventio. Pkv-lääkkeiden väärinkäyttö, deliriumin tunnistaminen, alkoholiriippuvuuden hoito, katkaisuhoido, eri laitoshoitomuodot, A-klinikka, AA-kerho, kokemusasiantuntija. Ajokykyasiat.</p>			

<p>TOIMENPITEET – steriliteetistä huolehtiminen</p> <p>Injektiot ja punktiot: kortisoni- ja puuduteinjektio pehmytkudoksiin, nivelpunktio ja -injektio, johtopuudutus, cystofixin vaihto, verinäytteen ottaminen, i.v.-infuusio, poskiontelopunktio.</p> <p>Kipsaukset, reponointi ja sidonta: mitellan asennus, nilkan nyrjähdyksen ortoosihoito, lapsen värttinäluun proksimaalisen subluksaation reponointi, radiuksen tyyppimurtuman reponointi, dorsaalinen kipsilasta, saapaskipsi.</p> <p>Pienkirurgiset toimenpiteet: haavan puudutus ja ompelu, paiseen avaus, ihotuumorin poisto, koepalan otto. Sisään kasvaneen kynnen reunan leikkaus ja fenolisaatio, kynnen poisto</p> <p>Muut toimenpiteet: korvavahan poisto, nenäverenvuodon hoito, vierasesineen poisto nenästä, sarveiskalvorikan poisto, luomen kääntö, silmänpaineen mittaus, keuhkoputkia avaavien lääkkeiden annostelu spiralla tai babyhalerilla. PAPA- ja fluornäytteen otto, proktoskopia, kierukan ja ehkäisykapselin asettaminen.</p>			
<p>AIKUISTEN TERVEYSTARKASTUKSET</p> <p>Ajokorttitarkastus, työttömien terveystarkastukset, asevelvollisten tarkastukset. Seulonnat: PAPA ja mammografia. Ennaltaehkäisy/ennalta ehkäisevä työote.</p>			

<p>PERHESUUNNITTELUNEUVOLA</p> <p>Ehkäisymenetelmien valinta ja vasta-aiheet. Sukupuolitautilien ehkäisy, toteaminen ja hoito.</p>			
<p>ÄITIYSNEUVOLA</p> <p>Lääkärin ja terveydenhoitajan asetuksen mukaiset tarkastukset. Työnjako äitiyspoliklinikan kanssa, neuvolan seulontaohjelmat, raskauden keston määrittäminen, sydänäänten kuuntelu, SF-mitta, tarjonnan arviointi, kohdunsuun tila, raskauden ajan infektiot, lääkehoito, jälkitarkastus, synnytyksen jälkeinen ehkäisy, imetyksen tukeminen. Lääkärintodistus äitiysrahaa ja erityisäitiysrahaa varten. Ennakoiva lastensuojeluilmoitus.</p>			
<p>LASTENNEUVOLA</p> <p>Lääkärin ja terveydenhoitajan asetuksen mukaiset tarkastukset, normaalin kasvun ja kehityksen seuranta sekä poikkeavuuksien huomioiminen, näkö- ja kuulopoikkeavuudet, sydänäänet, lonkkaluksaatio, piilokiveksisyys. Rokotusohjelman mukaiset rokotukset. Riskiperheiden tunnistaminen, lastensuojeluilmoitus.</p>			
<p>KOULU- JA OPISKELIJATERVEYDENHUOLTO</p> <p>Nuorten asetuksenmukaiset terveystarkastukset, nuorison terveystodistus, normaalin kasvun ja kehityksen seuranta sekä puberteettikehityksen tunnistaminen, skolioosi, ylipaino, masennus, syömishäiriöt, akne, atopia, nuorten päihteiden käyttö ja sen tunnistaminen, oppimisvaikeudet, koulukiusaaminen, psykososiaalinen selviytyminen, ADHD, riskiperheiden tunnistaminen, lastensuojeluilmoitus, yhteistyö koulun muun henkilökunnan kanssa, ammatinvalintaan liittyvät rajoitukset.</p>			

<p>GERIATRISEN POTILAAN HOITO JA KOTIHOITO</p> <p>lääkään toimintakyvyn ja lääkityksen arviointi. lääkkäiden tyypilliset ongelmat: ortostaattinen hypotonia, huimaus, kaatuilu, näön ja kuulon ongelmat, mieliala, kognitio, munuaisen vajaatoiminta, virtsankarkailu, gerastenia, osteoporoosi, yksinäisyys, ravitsemus. Muistiseulat, sosiaalietuudet, kotona pärjääminen, kotiapu, omaishoitajat. Hoitotahto, palliatiivinen hoito, saattohoito.</p>			
<p>VUODEOSASTO JA MUUT HOITOYKSIKÖT</p> <p>Lähtettäminen vuodeosastolle, osaston toiminta, potilaan hoitoprosessi: hoitosuunnitelma, tutkimusten järkevä käyttö, kuntoutus, kotiutus, toimiminen moniammatillisessa tiimissä, lausunnot ja etuudet. Eri hoitomuotojen tunteminen, palvelutarpeen arviointi, pitkäaikaishoito, kotisairaala, intervallihoito, kuntoutuspäiväsairaala, päiväkeskustoiminta, hoivakoti, tehostettu palveluasuminen, yhteistyö kotihoidon kanssa. Hoitotahto, palliatiivinen hoito, saattohoito.</p>			
<p>KUNTOUTUSTOIMINTA</p> <p>Kuntoutusta järjestävät tahot: julkinen/yksityinen sektori, kela, vakuutuslaitokset, potilasjärjestöt, lääkinnällinen kuntoutus, fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, apuvälinelainaus. Työ- ja elinkeinotoimisto, kuntoutussuunnitelma, avokuntoutus, laituskuntoutus. Työkykyarviot.</p>			

<p>TARTUNTATAUTIEN TORJUMINEN JA YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO</p> <p>Perehtyminen tartuntatautiin torjuntaan kunnassa, ilmoitusmenettely, potilaalle maksuttomat lääkkeet, toiminta vesi- ja ruokavälitteisen epidemian epäilyssä, rokottamisen perusteet ja tärkeimmät rokotukset, maahanmuuttajan terveystarkastus.</p>			
<p>VIRKALÄÄKÄRIN TEHTÄVÄT</p> <p>Raskauden keskeytys- ja sterilisaatioasiat, virka-apupyynnö, pakkohoitokriteerit, isyystutkimukset, kuoleman syyn selvittely.</p>			
<p>LAUSUNNOT JA TODISTUKSET</p> <p>A-todistus, B-lausunto: sairauspäiväraha, kuntoutus, eläke, erityiskorvattavat lääkkeet, C-lausunto: vammaisedut, eläkkeensaajan hoitotuki, D- ja E-lausunto, nuorison terveystodistus, T-todistus, ajokorttilausunto, vammaispalvelulain mukaiset lausunnot (kuljetuspalvelu), vammaisen pysäköintilupa (haittaluokat), autoveron palautus, edunvalvojan lausunto, hoitotahto, kuolintodistus, ilmoitus syöpärekisteriin. SV3FM: tutkimus- ja hoitomääräys yksityiseen hoitolaitokseen. Lausunnon antamisvelvollisuus, syy-yhteyden käsite.</p>			

Vihjeitä kehittämiseen:

- itseopiskelu: Terveysportti, Käypä hoito -suositukset, opetusvideot, Youtube
- ohjaajan kanssa käyty keskustelut
- vertaisoppiminen

YHTEYSTIETOJA/LINKKEJÄ

Helsingin yliopisto, yleislääketieteen ja perusterveydenhuollon osasto:

<https://www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/yleislaaketieteen-ja-perusterveydenhuollon-osasto>

Yliopiston yleiset määräykset

- yleislääketieteen erityiskoulutus:
<https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/yleislaaketieteen-erityiskoulutus>
- erikoislääkärikoulutus:
<https://studies.helsinki.fi/ohjeet/laaketieteellinen-tiedekunta>

Lokikirja 9 kk terveystieteiden osastolle

<https://www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/yleislaaketieteen-ja-perusterveydenhuollon-osasto>

sekä <https://moodle.helsinki.fi/> > LOKIKIRJA YEK-vaiheen ja erikoislääkärikoulutuksen terveystieteiden osastolle (vaatii kirjautumisen HY:n käyttäjätunnuksilla)

Sähköinen rekisteröitymislomake

- yleislääketieteen erityiskoulutus: www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/ammattillinen-jatkokoulutus/yleislaaketieteen-erityiskoulutus

Opiskelijavalinta

- erikoislääkärikoulutus: <https://www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/ammattillinen-jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/erikoistu-maailman-parhaaksi>

Lukuvuosi-ilmoittautuminen ammatillisessa jatkokoulutuksessa:

<https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/lukuvuosi-ilmoittautuminen-ammattillisessa-jatkokoulutuksessa>

Koulutuspaikat

- Hyksin erityisvastuualueen koulutusterveyskeskukset: <https://www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/yleislaaketieteen-ja-perusterveydenhuollon-osasto>
- valtakunnallinen luettelo koulutusterveyskeskuksista:
<https://www.tuni.fi/opiskelijanopas/kasikirja/uni/6762?page=5598>

Terveystieteiden osaston oppimisympäristön sähköinen arviointi:

<https://link.webpolsurveys.com/S/80B92237FD6745FD>

YEK-vaiheen todistushakemukset

Meilahden opiskelijapalvelut

PL 63 (Haartmaninkatu 8)

00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Hyväksymishakemus erikoislääkärikoulutuksen terveystieteiden osastoon:

HUSin perusterveydenhuollon yksikkö

PL 705

00029 HUS

HUOM!

Lisätietoa yleislääketieteen erityiskoulutuksesta ja erikoislääkärikoulutuksesta lääketieteellisen tiedekunnan Opiskelijan ohjeet-sivustolla: <https://studies.helsinki.fi/ohjeet/laaketieteellinen-tiedekunta>.

LIITE 1 SELVITYS AIKAISEMISTA KOULUTUSPAIKOISTA JA KOULUTUSKUUKAUSISTA

Koulutusta suorittava lääkäri täyttää lomakkeen ja palauttaa sen työnantajalle palvelusuhteensa alkaessa. Työnantaja tarvitsee näitä tietoja hakiessaan aluehallintovirastosta koulutuskorvausta terveyskeskusjaksoista.

Nimi ja syntymäaika
Laillistamispäätöksen päivämäärä
<p>Koulutusohjelma</p> <p>☐ Yleislääketieteen erityiskoulutus¹</p> <p style="padding-left: 40px;">Yliopisto, johon on rekisteröitynyt tai jossa on opinto-oikeus</p> <p style="padding-left: 40px;">.....</p> <p style="padding-left: 40px;">Opinto-oikeuden myöntämisen tai rekisteröitymisen päivämäärä ...../..... 20.....</p> <p>☐ Erikoislääkärikoulutus, erikoisala¹ .....</p> <p style="padding-left: 40px;">Yliopisto, jossa on opinto-oikeus .....</p> <p style="padding-left: 40px;">Opinto-oikeuden myöntämispäivämäärä ...../..... 20.....</p> <p>☐ Ulkomailla tutkinnon suorittaneilta eräissä tapauksissa edellytetty palvelu</p> <p style="padding-left: 40px;">Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (VALVIRA) päätös² ...../..... 20.....</p> <p>¹ Liitteeksi kopio yliopiston antamasta opinto-oikeus- tai rekisteröitymistodistuksesta</p> <p>² Liitteeksi kopio VALVIRA:n päätöksestä</p>
Aikaisemmat koulutuspaikat ja koulutuskuukaudet/ -jaksot
<p>Palvelu tässä koulutuspaikassa alkoi ____/____ 20____</p> <p>Silloin koulutusohjelman mukaista palvelua oli suorittamatta yhteensä ____v ____ kk ____ pv</p> <p>Siitä terveyskeskuspalvelua³ ____v ____ kk ____ pv</p> <p>³Terveyskeskuskoulutusta sisältyy yleislääketieteen erityiskoulutukseen ja kaikkien erikoisalojen erikoislääkärikoulutukseen vähintään yhdeksän kuukautta. Terveyskeskuskoulutusta voi sisällyttää yleislääketieteen erityiskoulutukseen enimmillään 18 kuukautta ja erikoislääkärikoulutukseen erikoisalasta riippuen vaihtelevia määriä, jotka koulutusta suorittava lääkäri voi selvittää tutkintovaatimuksista oman yliopistonsa verkkosivulta.</p>

Koulutusta suorittavan lääkärin allekirjoitus ja pvm

LIITE 2 OHJAAVAN LÄÄKÄRIN NIMEÄMINEN

Toimintayksikkö
Ohjauksen ajanjakso ____/____ 20____ - ____/____ 20____
Ohjattava Nimi _____ Ohjauksen peruste <ul style="list-style-type: none"> ☐ Yleislääketieteen erityiskoulutusta suorittava lääkäri ☐ Yleislääketieteeseen erikoistuva lääkäri ☐ Muu erikoistuva lääkäri, erikoisala _____ ☐ Muu, mikä _____
Ohjaava lääkäri Nimi _____ Yleislääketieteen erikoislääkäri   ( ) Kyllä   ( ) Muu, _____ Työsuhte kuntaan tai kuntayhtymään ( ) Kyllä   ( ) Ei
Ohjattavan kanssa sovitaan seuraavista käytännön asioista: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Porehdytys ☐ Työjärjestelyt ohjaajan ja ohjattavan tapaamisia varten ☐ Mahdollisuudet päivittäiseen kokeneen lääkäriin konsultointiin ☐ Päivystysjärjestelyt ja takapäivystys ☐ Toimipaikkakoulutus ☐ Ulkopuoliset koulutukset ☐ Muuta, mitä
Paikka ja aika
Allekirjoitukset Ohjattava _____ Ohjaaja _____ Toimintayksikön koulutusvastaava _____ Nimenselvennys

Jakelu: Ohjattava, ohjaaja, koulutusvastaava/ ylilääkäri

LIITE 3 TERVEYSKESKUSJAKSON ALOITUSKESKUSTELUN RUNKO

- Aloituskeskustelu käydään ohjaajan ja koulutusta suorittavan lääkärin kesken.
- Tavoitteena on laatia mielekäs yksilöllinen kehityssuunnitelma terveyskeskusjaksolle.
- Aloituskeskustelu on hyvä käydä ensimmäisten työviikkojen aikana.
- Aloituskeskustelussa painopiste on ohjattavassa, perehdytyksessä painopiste on talon tavoissa.
- Oppimistarpeiden arvioinnissa kannattaa käyttää luetteloa terveyskeskuksen keskeisistä toiminta-alueista ja niihin liittyvästä osaamisesta.
- Keskustelun runko kannattaa lähettää etukäteen osallistujille.
- Keskeiset asiat kannattaa kirjata mm. loppukeskustelua varten.

Ohjaaja:

Ohjattava:

Aika ja paikka:

1. Terveyskeskusjaksoa suorittavan lääkärin tausta (aikaisempi työkokemus, osaaminen, vahvuudet)
2. Ohjaajan tausta
3. Ohjattavan ajatuksia perusterveydenhuollosta, käsitykset terveyskeskuslääkärin työstä ja odotukset jaksolta
4. Ohjattavan pitkän aikavälin tavoitteet (ura ja erikoisala). Mitä tarvitset tältä jaksolta uraasi ajatellen? Mitkä asiat voivat hyödyttää sekä ohjattavaa että terveyskeskusta?
5. Ohjattavan henkilökohtaiset lyhyen aikavälin tavoitteet. Mitä erityisesti haluat oppia ja missä haluat kehittyä tällä jaksolla?
6. Terveyskeskusjakson yleiset tavoitteet (lokikirjan sivulla 6) suhteessa henkilökohtaisiin tavoitteisiin, yleislääketieteen erikoisalan erityispiirteet
7. Muita asioita
  - Toimipaikan konsultointi- ja ohjausjärjestelyt, teemakoulutukset, toimipaikkakoulutus, toimipaikan ulkopuolinen koulutus, ym.).
  - Lokikirjan käyttö
8. Lopuksi rakennetaan mahdollisuuksien mukaan työkierron runko ja koulutussuunnitelma. Aloitetaan niiltä toimintasektoreilta, joita ohjattava tuntee.

LIITE 4 LOPPUKESKUSTELUN AIHEITA

Palautekeskustelu käydään terveyskeskuksen koulutusvastaavan lääkärin ja koulutusta suorittavan lääkärin kesken. Terveyskeskus voi hyödyntää palautekeskustelun tuloksia kehittäessään oppimisympäristöään ja ohjaustoimintaansa.

Kliininen työskentely

- 1.1 Miten toteutettiin perehdytys yksikön toimintaan? Saitko riittävän perehdytyksen?
- 1.2 Mitä tehtäviä kuului työnkuvaasi? Oliko työsi riittävän monipuolista terveyskeskuslääkärin työtä?
- 1.3 Mitä konsultaatiomahdollisuuksia oli käytettävissä? Saitko riittävästi konsultaatiotukea?
- 1.4 Miten työyhteisö tuki oppimistasi?
- 1.5 Millaisia mahdollisuuksia Sinulla oli vaikuttaa työjärjestelyihin?

Ohjaus

- 2.1 Oliko Sinulle nimetty ohjaava lääkäri?
- 2.2 Oliko Sinulle ja ohjaavalle lääkärille varattu työjärjestykseen aikaa ohjaamiseen?
- 2.3 Miten ohjaus suunniteltiin ja toteutettiin? Oliko ohjaus riittävän suunnitelmallista?
- 2.4 Kuuluiko ohjaukseen etukäteen valittujen, yleislääkärin työn kannalta keskeisten teemojen käsittelyä? Mitä teemoja käsiteltiin?
- 2.5 Olivatko ohjauksen lähtökohtana oppimistarpeesi? Mitä oppimistarpeita Sinulla oli tällä palvelujaksolla?
- 2.6 Hyödynnettiinkö ohjauksessa lokikirjaa? Millaista hyötyä siitä oli?
- 2.7 Analysoitiinko kokemuksiasi työssä? Miten palautteen käsittely toteutui ja saitko riittävästi palautetta?
- 2.8 Oletko tyytyväinen saamaasi ohjaukseen? Mikä hyvää? Mitä parannettavaa?

Toimipaikkakoulutus ja teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

- 3.1 Miten toimipaikkakoulutus toteutui terveyskeskuksessa (suunnitelmallisuus, säännöllisyys, laatu, määrä vähintään 100 tuntia/vuosi)?
- 3.2 Osallistuitko lääkärin kokouksiin/koulutuksiin?
- 3.3 Osallistuitko moniammatillisiin kokouksiin/koulutuksiin?
- 3.4 Oliko mahdollisuus osallistua terveyskeskuksen ulkopuoliseen koulutukseen keskimäärin yksi päivä kuukaudessa? Oliko koulutukseen osallistuminen mahdollista työajalla?

Tiedonhaku

- 4.1. Oliko käytössäsi työpaikalla verkossa oleva tietokanta (esim. Terveysportti)?

Lopuksi

- 5.1 Mikä oli hyvää tässä terveyskeskuspalvelussa?
- 5.2 Mitä mielestäsi pitäisi kehittää?
- 5.3 Toitko terveyskeskukseen jotain uutta; tietoa, osaamista, asennetta tms.?

Varmistetaan, että kaikki asiaan kuuluvat lomakkeet on täytetty ja allekirjoitettu!

LIITE 5 KOULUTUSTODISTUS

Opiskelijan henkilötiedot

Nimi
Henkilötunnus

Terveyskeskusta ja palvelua koskevat tiedot

Terveyskeskuksen (terveysaseman) nimi	
Yliopisto, jonka kanssa terveyskeskuksella on voimassa oleva koulutus sopimus	
Kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa oleva nimetty ohjaajalääkäri jakson aikana	
Palvelu on ollut kokoaikaista.....___/___ 20___ - ___/___ 20___	
Palvelu on ollut osa-aikaista, viikkotuntimäärä ___ tuntia..... ___/___ - ___/___ 20___	
<p>TYÖN MONIPUOLISUUS Terveyskeskuskoulutukseen tulee kuulua vähintään 3 kk ajanvarausvastaanottoa ja sen lisäksi perehtymistä vähintään kolmeen muuhun eri toiminta-alueeseen. Vuodeosastotoimintaa voi olla yhteensä enintään kolme kuukautta.</p> <p>Tässä koulutuspaikassa koulutukseen on kuulunut työskentelyä seuraavilla osa-alueilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ajanvarausvastaanotto ☐ Päivystysmuotoinen vastaanotto (päiväpäivystys) ☐ Vuodeosasto ja muut hoitoyksiköt ☐ Geriatrisen potilaanhoito, kotihoito ☐ Lastenneuvola ☐ Äitiysneuvola ☐ Perhesuunnitteluneuvola ☐ Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ☐ Aikuisten terveystarkastukset, terveysneuvonta ja seulontatutkimukset ☐ Kuntoutustoiminta ☐ Mielenterveystyö ☐ Päihdehuolto ☐ Muu, mikä _____ 	<p>Jaksoon on sisältynyt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Perehdytys ☐ Ohjattavan ja ohjaajalääkäri aloituskeskustelu ☐ Ohjaus- ja arviointikeskusteluja ohjaajan kanssa noin kerran viikossa ☐ Lokikirjan käyttö ohjaustapaamisissa ☐ Mahdollisuus päivittäiseen kokoneen lääkärin konsultointiin ☐ Toimipaikkakoulutusta (työpaikan lääkarimeetingit ja moniammatilliset koulutukset) ☐ Toimipaikan ulkopuolista koulutusta ☐ Tutustuminen koulutuspaikan alueen sosiaalipalvelujärjestelmään ☐ Loppukeskustelu koulutusvastaavan lääkärin kanssa ☐ Sähköisen arviointilomakkeen täyttäminen jakson lopussa ☐ Muuta, mitä _____ <p>Tarvittaessa tarkempi selvitys kääntöpuolelle</p>
Paikka ja aika	
Terveyskeskusjakson ohjaajan allekirjoitus ja nimen selvennys	

Tämä selvitys terveyskeskusjaksosta tulee toimittaa yliopistoon haettaessa todistusta yleislääketieteen erityiskoulutuksesta tai terveyskeskusjakson hyväksymistä erikoislääkärikoulutuksen opintosuorituksiksi. Mukaan liitetään palkkatoimiston palvelutodistus, josta tulee ilmetä poissaolot ja keskeytykset, vaikkei niitä olisikaan.

Jatko-opiskelija _____ Havainnoija _____

Päivämäärä _____ Käynnin syy _____

Potilaan ikä _____ Potilastapauksen vaikeusaste: vaikea [ ], keskitaso [ ], helppo [ ]

OSAAMISALUE	MUISTIINPANOJA	Pajon opittavaa	Riittävät taidot	Erinomaiset taidot
1. Vuorovaikutustaidot Keskustelee potilaan kanssa ymmärrettävällä ja empaattisella tavalla. Osaa luoda luottamuksellisen ilmapiirin.				
2. Haastattelutaidot Osaa ohjata keskustelua tarkoituksenmukaisilla kysymyksillä ja ottaa huomioon myös potilaan huolet, odotukset ja elekielen.				
3. Potilaan tutkiminen Potilasta tutkiessa osaa hyödyntää käytettävissä olevat tiedot päästäkseen jatkosuunnitelmaan. Ottaa potilaan huomioon.				
4. Päätöksenteko Osaa tehdä perusterveydenhuoltoon soveltuvan suunnitelman huomioiden riskit ja hyödyt. Ottaa huomioon potilaan elämäntilanteen ja toiveet.				
5. Ammatillisuus Suhtautuu kunnioittavasti potilaaseen.				
6. Työhallinta Käyttää ajan tarkoituksenmukaisesti. Osaa käsitellä asioita tärkeysjärjestyksessä.				
7. Yleisvaikutelma				

Erityisen hyvää _____

Kehitettävää _____

Kehittymissuunnitelma: konkreettinen tavoite, keinot sen saavuttamiseksi ja arviointi (jatka tarvittaessa kääntöpuolelle)

Erikoistujan allekirjoitus _____ Havainnoijan allekirjoitus _____

Käyttöohje:

Tämä työväline on laadittu suoraa havainnointia ja arviointia varten. Sen avulla voidaan tehdä havaintoja asioista, jotka eivät muutoin tule ilmi. Havainnoinnista sovitaan ennakoon. Havainnoija seuraa ennakoon sovittua vastaanottoa tai sen osaa keskittyen sovittuihin osaamisalueisiin. Palautekeskustelu käydään heti vastaanoton jälkeen ja siihen varataan vähintään 15 min. Palautekeskustelussa erikoistuja esittää aina ensin oman näkemyksensä käsiteltävästä asiasta ennen havaintojen kertomista. Konkreettisesta kehittymissuunnitelmasta sovitaan yhdessä.